گزینش هایی از نظرات بزرگان در ذکر فضائل ام الائمه(س)

...از سه نسبت حضرت زهرا عزیز

منصور پهلوان
استاد دانشگاه تهران

هرچند بهترین راه برای پی بردن به شخصیت‌های بزرگ تاریخ، بازنگری سخنان و عملکرد آنان است، اما اظهار نظر بزرگان- آن‌هم اگر از طوایف و ملیت‌های گوناگون باشند -خود راهی کوتاه و گویا برای شناسایی منزلت و جایگاه آنان است. در این مجال برای شناخت بانوی بزرگ اسلام فاطمه‌زهرا(س)، ابتدا چند روایت از ائمه هدی(ع) نقل می‌شود و سپس اظهار نظر چند نفر از علما و دانشمندان را درباره ایشان ملاحظه خواهید فرمود.

■ دعا و خیرخواهی برای دیگران

امام حسن مجتبی (ع) در حدیث گرانقدری از خیرخواهی و دعا گویی ایشان برای دیگران چنین یاد کرده‌اند:

مادرم فاطمه(س) را شب جمعه‌ای در محراب عبادت دیدم که تا دمیدن فجر به رکوع و سجود اشتغال داشت و پیوسته با ذکر نام مرد و زن مؤمن دعای فراوان برایشان می‌نمود ولی برای خود دعایی نکرد. گفتم: مادر! چرا همانگونه که برای دیگران دعا می‌کنی برای خود دعا نمی‌کنی؟ فرمود: پسرم! نخست همسایه و سپس خویشتن. (بحار ۴۳/۸۲)

■ مهر فراوان پیامبر(ص)

امام محمدباقر (ع) درباره محبت وافر پیامبر(ص) به فاطمه(ع) چنین فرموده است:

پیامبراکرم(ص)هرگاه می‌خواستند به سفر بروند با هرکس از اهل بیت خود می‌خواستند خداحافظی کنند، خداحافظی می‌کردند، سپس آخرین کسی که از او خداحافظی می‌کردند، فاطمه(س) بود، سپس سفرشان را از خانه فاطمه آغاز می‌کردند و زمانی که از سفر بازمی‌گشتند اول از همه به‌خانه فاطمه(س)می‌رفتند. (بحار ۴۳/۸۳)

■ مصحف فاطمه(س) و علوم گسترده

امام صادق(ع) که ایشان را عالم آل‌محمد خوانده‌اند به داشتن کتاب صحیفه فاطمه(س) افتخار و مباهات می‌نمودند و شگفتی‌های معرفتی آن کتاب را یاد می‌کردند، چنان که ابوبصیر می‌گوید: بر حضرت صادق(ع) وارد شدم، (پس از چندی سخن) حضرت فرمود: همانا مصحف فاطمه(س) نزد ما است و مردم چه می‌دانند مصحف فاطمه(س) چیست. گفتم: مصحف فاطمه(س) چیست. حضرت فرمود: کتابی است که در آن مطالبی همانند قرآن است در حالی که (حجمش) سه برابر آن است. (الکافی ۱/۳۴۶)

■ در کلام ابن ابی الحدید معتزلی

فرستاده خدا فاطمه(س) را بیش از آنچه که در مخیله مردم می‌گنجید تکریم وتعظیم می‌نمود.

تکریمی بیش از آنچه که یک پدر نسبت به دخترش روا می‌دارد. آنقدر این تکریم بزرگ بود که از دوستی و محبت پدران در حق فرزندانشان فراتر بود.

پیامبر خدا در محافل مختلف، اعم از خصوصی و عمومی به کرّات می‌فرمود: او بانوی بانوان جهان و همتای مریم(ع) دختر عمران است.

او کسی است که هنگام عبور از صحرای محشر، منادی از جانب عرش خداوندی ندا سر می‌دهد که اهل محشر دیده فرو نهید تا فاطمه(س) دخت پیامبر(ص) از صحرا مرور کند. مستند این کلام احادیث صحیحی است که در این زمینه وارد گردیده و از زمره اخبار ضعیف نمی‌باشد تا گرد اشکال و ایراد دامنگیرش شود. همچنین، همسری فاطمه(س) برای علی(ع) به دست پیامبر خدا صورت نگرفت مگر پس از آنکه خداوند در آسمان‌ها به شهادت ملائکه آن دو را به همسری یکدیگر درآورد.

پیامبر خدا به تکرار می‌فرمود: «یوذینی ما یوذیها و یغضبنی ما یغضبها و انها بضعه منی یریبنی ما رابها» مرا آزار دهد هر آنچه که او را بیازارد و به خشمم آورد هر آنچه که او را خشمگین نماید و او پاره تن من است. و مرا تکذیب نموده هر که او را تکذیب کند(فاطمه زهرا(س) سرور دل پیامبر(ص)/۳۰)

■ در کلام علامه محمد اقبال لاهوری

اقبال لاهوری حکیم و شاعر بزرگ جهان اسلام در اشعاری به زبان فارسی شخصیت بانوی بزرگ اسلام را چنین وصف کرده است:

مریم(ع) از یک نسبت عیسی عزیز/ از سه نسبت حضرت زهرا(س) عزیز/ نور چشم رحمة‌للعالمین/آن امام اولین و آخرین/آن‌که جان در پیکر گیتی دمید/ روزگار تازه آیین آفرید/بانوی آن تاجدار «هل اتی»/مرتضی مشکل گشا شیر خدا/ پادشاه و کلبه‌ای ایوان او/یک حسام و یک زره سامان او/مادر آن مرکز پرگار عشق/ مادر آن کاروان سالار عشق/آن یکی شمع شبستان حرم/حافظ جمعیت خیرالامم/...

(رموز بیخودی اقبال لاهوری)

■ در کلام لویی ماسینیون

مستشرق و پژوهشگر معروف فرانسوی یهودی که مدتی از عمر خود را وقف شناخت حضرت فاطمه زهرا(س) کرده و رساله‌ای در باب مباهله یهودیان نجران با پیامبر اسلام نوشته است، می‌گوید:« وردها و دعاهای ابراهیم از وجود دوازده نور که منشعب از فاطمه(س) هستند خبر می‌دهد... تورات موسی از آمدن محمد(ص) و دختر پر برکت او و دو آقازاده به مانند اسماعیل و اسحاق(حسن و حسین) نوید می‌دهد... و انجیل‌های عیسی(ع) از آمدن احمد نوید می‌دهد و نیز بشارت می‌دهد که دختر پر برکتی خواهد داشت که دو پسر به دنیا می‌آورد.» (یابنده جهرمی، ۱۳۹۲، ص۱۰۲) به نقل از (شخصیات قلقه عبد الرحمن بدوی و ضمیمه آن «المباهله» تألیف لویی ماسینیون چاپ میلان به سال ۱۹۴۴، ص ۱۷۹)

■ در کلام سلیمان کتانی

سلیمان کتانی نویسنده، شاعر و ادیب مسیحی لبنانی، مؤلف کتاب ارزشمند فاطمه زهرا زهی در کمان (فاطمه الزهراء وَتَرٌ فی عَمَدٍ) در توصیف حضرت زهرا (س) چنین می‌نویسد:

«فاطمه زهرا علیهاالسلام مقامی والاتر از آن دارد که سندهای تاریخی و روایتی به سوی او اشاره کنند و گرامی‌تر از آن است که شرح حال گونه‌ها به جانب وی راهنما باشند. فاطمه(س) را همین چارچوب کافی است که وی دختر محمد(ص)و همسر علی(ع) و مادر حسن و حسین(ع) و بزرگ بانوی جهان است.»

فاطمه، ای دخت مصطفی! ای روشن‌ترین چهره‌ای که زمین را روی دو کتف خود بلند کرد، تو جز دو نوبت برای زمین لبخند نزدی: یک بار در سیمای پدر، آن دم که در بستر آرمیده بود و تو را مژده قرب وصل می‌داد لبخند زدی و لبخندی دیگر، بدان هنگام گرداگرد لبان تو می‌گردید که جان بر لب داشتی و واپسین دم خویش را فرو فرستادی .... تو همیشه با محبت زیست کردی، تو با پاکی و پاکدامنی زیستی، ای پاکیزه‌ترین مادری که دو ریحانه زادی و پروردی و بر قامت آن دو جامه‌ای از خز بخشندگی پوشاندی... تو زمین را همراه با لبخندی استهزاآمیز رها کردی و به ابدیت پیوستی، ای دختر پیامبر! ای همسر علی! ای مادر حسن و حسین و ای بزرگ بانوی بانوان همه جهان‌ها و اعصار.

جای دیگر می‌نویسد: «قهرمانی نیرویی نیست که مستند به تن و بازو باشد، یا مستند به تاج و تخت؛ بلکه قهرمانی چیزی است که منطق، عقل، رشد و فهم را به کار گیرد؛ آن گاه هدف‌ها را تعیین کند و برنامه را ترسیم نماید و قهرمانی زهرا(س) چیزی جز این معنی بزرگ نبود. از این‌رو از هر چه عامل روشنایی دیگران می‌شد بهره گرفت، بی‌آن که بازوان ناتوان و نزار و پهلوی لاغر و نحیف وی در این خواست او مؤثر باشد (فاطمه الزهراء وترفی عمد)

■ در کلام استاد شهید مرتضی مطهری

در تاریخ اسلام، زنان قدسیه و عالیقدر فراوانند اما کم‌تر زنی است که به پای حضرت خدیجه(ع)برسد و هیچ مردی جز پیامبر(ص) و علی‌بن ابی‌طالب(ع) به پای حضرت زهرا(س) نمی‌رسد.

زهرا بر فرزندان خود - که امامند - و بر همه پیامبران جز خاتم‌الانبیا(ص)، افضل هستند، برتری دارد (مجموعه آثار شهید مطهری)

■ در کلام معلم شهید علی شریعتی

خواستم بگویم: فاطمه(س) دختر خدیجه بزرگ است. دیدم که فاطمه(س) نیست. خواستم بگویم که: فاطمه(س) دختر محمد(ص) است. دیدم که فاطمه(س) نیست. خواستم بگویم که: فاطمه(س) همسر علی است. دیدم که فاطمه(س) نیست. خواستم بگویم که: فاطمه(س) مادر حسنین است. دیدم که فاطمه نیست. خواستم بگویم که: فاطمه(س) مادر زینب(س) است. باز دیدم که فاطمه(س) نیست.نه، اینها همه هست و این همه فاطمه(س) نیست. فاطمه، فاطمه است.(فاطمه فاطمه است)

آری شیعه و سنی، مسیحی و یهودی، اشعری و معتزلی، روشنفکر و سنتی، همه در پیشگاه بانوی بزرگ اسلام، خانم فاطمه زهرا علیهاالسلام، سر تعظیم فرود آورده و او را به بزرگی و عظمت ستوده‌اند.

یادداشت

فاطمه(س) نماد ایستادگی در برابر یک انحراف

علی مطهری
استاد دانشگاه

در ریشه یابی دلایل انحراف در تاریخ خلافت اسلامی ، محققان مختلف به نکات گوناگونی اشاره کرده اند. به موازات این ریشه یابی های تاریخی ، پژوهشگران به ذکر تاریخچه مقاومت ها در قبال این انحرافات هم پرداخته اند. به نظر می رسد در هیچ یک از این دو حوزه نمی توان بحثی دقیق و جامع داشت مگر آنکه وجود بانوی بزرگ اسلام حضرت فاطمه زهرا(ع) را در این عرصه محل توجه قرار دارد. به بیان دیگر، می توان ادعا کرد که از نخستین حلقه‌های زنجیره معترضان به وقوع انحراف در سنت خلافت اسلامی، حضرت زهرا بوده است. بی مناسبت نمی دانم که برای تقریر این نکته ابتدا به ذکر خاطره ای بپردازم.

مرحوم دکتر حمید عنایت از استادانی بود که در درس شرح منظومه استاد مطهری شرکت می‌کرد. این درس در واقع یک درس فلسفه تطبیقی بود، یعنی ضمن بیان مطالب کتاب حاج ملاهادی سبزواری به‌نظرات فیلسوفان مغرب زمین نیز اشاره می‌شد و حضار نیز اظهار نظر می‌کردند. آقای عنایت مترجم کتاب فلسفه هگل بود.

در یکی از این جلسات استاد مطهری به آقای عنایت می‌گوید فلان مطلب در این کتاب باید اینگونه باشد و اشتباه ترجمه شده است. این در حالی است که آیت‌الله مطهری به زبان انگلیسی مسلط نبودند و از روی قرائن به این نظر رسیده بودند. در جلسه بعد آقای عنایت با اعجاب اذعان کرد که مطلب به همان صورتی است که استاد مطهری می‌گویند. غرض اینکه با شرکت آقای عنایت در این درس، ارتباط و دوستی میان این دو بزرگوار افزون شد به طوری که مرحوم عنایت در ابتدای کتاب «اندیشه سیاسی در اسلام معاصر» که در آن به موضوع خلافت و حکومت و اندیشه‌های سیاسی از زمان پیغمبر اسلام(ص) تا دوره معاصر پرداخته است چنین می‌گوید: «اگر دوستی اینجانب با مرحوم مرتضی مطهری استاد فلسفه اسلامی دانشگاه تهران نبود، اندیشه اصلی این کتاب به‌خاطرم خطور نمی‌کرد. مطهری متفکری اصیل و خلاق، مسلمانی به تمام معنی و انساندوست بود».

در این کتاب، دکتر حمید عنایت نگاه شیعه و اهل سنت و نیز خوارج به مسأله خلافت و سیر آن تا دوره معاصر را تشریح می‌کند. ریشه اختلاف دیدگاه شیعه و سنی را در مسأله امامت و خلافت، قائل بودن و نبودن به عصمت برای امام و خلیفه معرفی می‌کند.

به بیان استاد مطهری، امامت از نظر اهل سنت مساوی است با زعامت سیاسی و رهبری اجتماع و در نتیجه امام و خلیفه بعد از پیامبر اسلام(ص) می‌تواند توسط مردم انتخاب شود. اما از نظر شیعه امامت علاوه بر زعامت سیاسی شامل مرجعیت بیان دین و ولایت معنوی نیز می‌شود. مرجعیت بیان دین مستلزم عصمت است و عصمت امری است پنهان، بنابراین امام و خلیفه بعد از رسول خدا(ص) باید از ناحیه خداوند تعیین و معرفی شود. باری، مرحوم عنایت پس از بیان حوادث بعد از رحلت پیامبر اسلام(ص) در خصوص تعیین خلیفه و جانشین او، به سیر در حوادث تاریخی بعدی می‌پردازد تا آنجا که حکومت شیعی صفویه و حکومت سنی عثمانی را نیز مورد تحلیل قرار می‌دهد و بیان می‌دارد که چگونه در دوره جدید، توسط مصطفی کمال (پاشا آتاتورک)، خلافت عثمانی جای خود را به یک حکومت لائیک در ترکیه داد.

اما اختلافاتی که امروز میان مسلمانان درباره مسأله حکومت و خلافت وجود دارد، ریشه در همان حوادث صدر اسلام دارد. شیعه معتقد است که خداوند جانشین رسول خدا را تعیین کرد و توسط پیامبر(ص) در آخرین حج ایشان در مکانی به‌نام غدیر خم اعلام شد. اهل سنت این اتفاق تاریخی را تأیید می‌کنند اما برداشت دیگری از سخن رسول خدا در آنجا دارند.

این موضوع مورد توجه محققان اسلامی بوده است که چگونه شد که دستور پیغمبر اسلام(ص) درباره امامت علی علیه‌السلام بعد از خود، پس از رحلت رسول اکرم(ص) به فاصله دو ماه و نیم از واقعه غدیر خم توسط مسلمانان اجرا نشد. برخی گفته‌اند به این دلیل بود که بسیاری از مسلمانان مرتد شدند. برخی دیگر گفته‌اند افراد زیادی از قبایل مختلف در غزوات توسط علی علیه‌السلام کشته شده بودند و این قبایل زیر بار خلافت علی(ع) نمی‌رفتند. برخی دیگر علت را در انعطاف‌ناپذیری علی علیه‌السلام در اجرای احکام الهی دانسته‌اند و عده دیگر گفته‌اند علت این امر این بود که عرب خوش نداشت که وقتی نبوت در بنی هاشم بوده، امامت و خلافت نیز در بنی هاشم باشد بلکه باید در بنی امیه باشد. اما به‌گفته استاد مطهری هیچ کدام از اینها دلیل سرپیچی مسلمانان از دستور پیغمبر اکرم(ص) درباره امامت علی علیه‌السلام نبود بلکه مسأله این بود که عده‌ای منافق زیرک که پس از فتح مکه در ظاهر اسلام آورده بودند اکثریت مؤمن را فریب دادند.

امام علی علیه‌السلام در خطبه شقشقیه از ضایع شدن حق خود در موضوع امامت و خلافت سخن می‌گوید و البته رفتار ایشان در این موضوع که به‌خاطر حفظ اساس اسلام و حفظ وحدت اسلامی قیام نکرد و حتی در مواردی با خلفا نیز همکاری می‌کرد و به آنها مشاوره می‌داد، باید برای همه ما خصوصاً شیعیان درس باشد و از اختلاف افکنی و ایجاد تفرقه و شق عصای مسلمین بپرهیزیم.

حضرت زهرا سلام‌الله علیها در مقابل انحراف مسأله خلافت از مسیری که رسول خدا تعیین کرده بود ساکت ننشست. ایشان نزد مهاجرین و انصار می‌رفت و حادثه غدیر و سخن پیامبر(ص) در این خصوص را به آنها یادآوری می‌کرد. حتی در مسجد مدینه خطبه‌ای در این موضوع ایراد کرد و مردم را به اجرای دستور رسول خدا ترغیب کرد. بسیاری از محققان تاریخ اسلام علت اصلی رحلت زودهنگام دختر پیامبر اسلام را گذشته از رنجی که ایشان در موضوع فدک تحمل کرد، غم و اندوهی می‌دانند که از اجرا نشدن دستور رسول اکرم(ص) در خصوص امامت و خلافت بر قلب ایشان سنگینی می‌کرد.

نگاه

سیره تربیتی بانوی برکت

آیت‌الله عبدالله جوادی آملی

وجود با برکت حضرت زهرا (س) همان گونه که در ابعاد مختلف زندگی بسان مشکاتی نورانی هدایتگر دل های مشتاقان به سوی کمال و رستگاری است ، برای معرفی بهترین شیوه های تربیتی از منظر دین و بیان شیوه تعلیم و تربیت فرزندان و اطرافیان و نحوه پاسخگویی و آموزش مسائل دینی و دیگر ابعاد تربیتی و آیین همسرداری نیز هم چون رسول خدا (ص) الگوی بی بدیلی است . امروزه محققان علوم تربیتی می کوشند تا عوامل پیدا و پنهان ساختار شخصیت انسان و شاکله وجودی او را بررسی کنند و به همه زمینه ها،عوامل و موانع تربیت دست یابند و در جهت پیشرفت علوم تربیتی آن را به کار گیرند. اگر از این زاویه به مراحل تکوین، رشد و بالندگی دوران زندگی حضرت زهرا (س) نگاهی داشته باشیم ، متوجه خواهیم شد که هر اندازه علوم تربیتی پیشرفت کند، شخصیت والای کوثر ولایت و مادر امامت بیش تر شناخته شده و انوار زهرای مرضیه (س) بهتر جلوه خواهد کرد و در این مسیر، نمونه ای بارزتر از آن حضرت یافت نخواهد شد.

حضرت فاطمه (س) در طول زندگی هجده ساله اش ، همه عوامل و زمینه‌های تربیتی را در راه رسیدن به کمال تجربه کرده و خود نیز در این زمینه بهترین بهره را برده است. یکی از مهم ترین ابزارهای تربیتی آن حضرت، ایجاد انگیزه درونی و محبت و عشق به خوبی ها و کمالات در افراد می باشد؛ محبتی که از درون خود او می‌جوشد و در رفتار و گفتارش به چشم می خورد. علاقه مندی حضرت نسبت به سعادت آفرینی برای دیگران فرد را تحت تأثیر قرار می دهد؛ منش حضرت به گونه ای است که هر مخاطبی را شیفته و دلداده عظمت وجودی خود کرده و از این طریق افراد را به سوی سعادت سوق می‌دهد؛ زیرا محبت و دلدادگی به خوبان ، انسان را در رسیدن به کمال مطلق و سرچشمه رستگاری یاری می رساند؛ چراکه انسان بدون محبت هیچ‌گاه به مقصد دلخواه نخواهد رسید. امام باقر (علیه السلام) فرمود: هَل الدِّینُ إلّا الْحُبُّ؛ (آیا دین غیر از محبت است؟) از این رو ، خداوند متعال مزد رسالت را فَقط مؤدت و محبت نسبت به حضرت زهرا (س) و اهل بیت (ع) قرار داده است : « قُلْ لا اَسْئَلُکُمْ عَلَیْهِ اَجْراً إلاَّ الْمَوَدَّةَ فِی الْقُرْبی» (سوره شوری ، آیه ۲۳ . بگو: به ازای آن [رسالت] پاداشی از شما خواستار نیستم مگر دوستی درباره خویشاوندان.)

زیرا بدون این محبت همه زحمات پیامبر در هدایت جامعه و اصلاح امت به هدر خواهد رفت . محبت در سیره این ذوات نورانی ، در همه مراتبش در طول محبت خداوند قرار دارد؛ یعنی همه محبت های آن ها به عشق الهی ختم می شوند و به همین دلیل ، دوست داشتن اهل بیت عصمت و طهارت (س) انسان را به سوی خدا سوق می دهد . امام صادق (ع) فرمود : « اگر دوستی ها و دشمنی ها و بذل و بخشش های کسی برای خدا باشد ، او به بالاترین درجات ایمان رسیده و ایمانش کامل شده است ». از این رهگذر ، ابراز مهر و محبت ، دل های مشتاق را صید ، آتش کینه ها و اختلافات را خاموش ، افسردگی ها را معالجه و سخت‌ترین شرایط زندگی را تحمل پذیر می سازد.

حضرت فاطمه (ع) افزون بر برخورداری از زمینه ها و عوامل رشد و تربیت، در آغوش موفق ترین مربی دنیای بشریت؛ حضرت خاتم الانبیا (ص) پرورش یافته است . آن حضرت مهربانی ها و گذشت ها و بردباری های مادر فداکار خویش را در سال های نخستین عمر خود شاهد بود و رفتارهای مهرآمیز پیامبر (ص) را نیز نسبت به همسر و فرزندانش به نظاره نشسته بود . پیامبر گرامی اسلام (ص) با بوسه زدن بر دستان فاطمه (س) و ابراز محبت ویژه به او در پیش چشمان دیگران ، بنیان مهر و وفا و روابط عاطفی و آیین مهرورزی را در منطقه ای که به غیر از خشونت و بربریت چیز دیگری حاکم نبود و زنده به گور نمودن دختران در آن سنتی دیرین بود، استوار ساخت و در این راستا خاندان رسالت را به عنوان الگویی الهی معرفی فرمود.

با تشکر از حجت الاسلام سعیدی در دفتر آیت الله جوادی آملی در تهران

گفت‌وگو

گپ و گفتی با مهدی مجتهدی از متولیان کتابخانه تخصصی حضرت فاطمه

گنجینه ای از معارف فاطمی

مرجان قندی
خبرنگار

کتابخانه تخصصی یکی از فعالیت‌های علمی است که با دردسترس قرار دادن منابع متنوع، پژوهشگران را در تولید آثار همه جانبه علمی یاری می‌دهد. اینگونه کتابخانه‌ها با گردآوری اغلب آثار مکتوب پیرامون یک موضوع خاص در یک جا، زمینه کارهای پژوهشی را فراهم آورده و کمک شایانی به نشر و توسعه دانش بشری محسوب می‌شوند. کتابخانه تخصصی حضرت فاطمه(س) در کنار کتابخانه تخصصی امیرالمؤمنین علی(ع) در شهر مقدس مشهد امکان منحصربه فردی است که با همت محمد مجتهدی از چهره‌های فرهنگی در دهه هفتاد سنگ بنای آن نهاده شده و امکانی منحصر به فرد جهت کارهای پژوهشی ایجاد کرده است. مهدی مجتهدی، معاون کتابخانه تخصصی حضرت امیر(ع) و عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد از متولیان این مجموعه با شرکت در گفت‌وگو با «ایران» پیرامون فعالیت‌ها و امکانات این کتابخانه توضیحاتی داده است که پیش رویتان قرار دارد.

■ کتابخانه تخصصی حضرت فاطمه زهرا (علیهاالسلام) چه سالی و با چه هدفی تأسیس شده است؟

در سال ۱۳۷۹ کتابخانه تخصصی امیرالمؤمنین علی علیه السلام به عنوان اولین کتابخانه تخصصی در حوزه امامان شیعه، در کنار بارگاه ملکوتی حضرت رضا علیه‌السلام افتتاح گردید. از آغاز تا سال ۸۴ کتبی در رابطه با حضرت زهرا علیهاالسلام که با حضرت علی علیه‌السلام نیز ارتباط داشت تهیه می‌شد. در سال ۸۴ پس از مشورت با صاحب‌نظران و با توجه به کثرت پژوهش در زمینه حضرت زهرا علیهاالسلام که اولین مدافع حریم ولایت علوی پس از رسول اکرم صلی‌الله علیه‌وآله هستند، با استعانت از این بزرگواران، اقدام به تأسیس کتابخانه تخصصی حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام نمودیم که زیرمجموعه کتابخانه تخصصی امیرالمؤمنین علی علیه السلام محسوب می‌شود. جایگاه حضرت زهرا علیهاالسلام در اسلام، تحقیقات انجام شده در این رابطه و نیاز به مرکزی برای گردآوری همه منابع درباره آن حضرت، انگیزه اصلی برای تأسیس این کتابخانه تخصصی بود. تقویت پژوهش‌های جامع و جدید در تبیین ابعاد زندگی آن بزرگوار، وظیفه مهمی است که بدون دسترسی به همه منابع به سختی امکان‌پذیر است.

■ تعداد عناوین و انواع منابع در این کتابخانه تخصصی چگونه است؟

از سال ۱۳۸۴ تا به امروز به لطف خدا و احسان حضرتش توانستیم بیش از ۳۰۰۰ جلد کتاب را پیرامون ابعاد مختلف حضرت زهرا علیهاالسلام در این مجموعه فراهم آوریم نکته قابل توجه اینکه هزینه اولیه این دو کتابخانه از ثلث اموال مرحوم پدرم حاج ابوالقاسم مجتهدی فراهم آمده و در این راستا ناشرین و مؤلفین و دیگر افراد علاقه‌مند به نشر فرهنگ علوی و فاطمی با تمام اخلاص به کمک آمده و در غنی‌سازی کتابخانه همکاری کرده‌اند. به جهت بهره‌گیری شایسته کتابخانه به روش سنتی یا به عبارت دیگر به‌شکل موضوعی است که علاوه بر سرعت و سهولت در پژوهش کیفیت کارها به‌راحتی معلوم می‌کند دیگر اینکه در چنین کتابخانه کتاب شناسی خیلی راحت انجام می‌گیرد. در این کتابخانه به غیر از زبان فارسی و عربی به بیش از ۲۰ زبان مختلف کتاب موجود است. موضوعات کتابخانه عبارتند از: ۱/زندگانی ۲/فضایل و مناقب ۳ /سخنان ۴ /شرح خطبه حضرت در مسجد پیامبر و شرح خطبه در هنگام بستری بودن در خانه در دیدار با زنان مهاجر و انصار ۵/ پژوهش‌های انجام شده در جریان شهادت حضرت ۶ /حضرت در نگاه علما و مؤلفین اهل تسنن ۷ /آثار پژوهشی پیرامون فدک و جایگاه آن در نظر حضرت ۸ / پایان نامه‌های داخلی وخارجی پیرامون حضرت ۹/ کلیه مقاله‌های فراهم آمده درمورد حضرت ۱۰/ نسخه‌های خطی که از گذشته‌های دور درمورد حضرتش تألیف شده ۱۰/ جایگاه جناب محسن ۱۱ / جایگاه حضرت در میان اهل کساء ۱۲/ متن و ترجمه خطبه حضرت در مسجد یا در منزل ۱۳/ بخش اشعار نسبت داده شده به حضرت ۱۴/ پژوهش انجام شده در زندگی مشترک حضرت علی و حضرت زهرا علیهما السلام ۱۵/ کتبی که در رابطه با سبک زندگی و الگو بودن حضرتش تألیف شده ۱۶/ کتبی که از شعر شاعران. مداحان جمع‌آوری شده ۱۷/ آنچه در رابطه با زندگی حضرت زهرا علیها السلام برای کودک و نوجوان تهیه شده در این قسمت فراهم آمده است. ناگفته نماند در تأسیس این کتابخانه اولین کار مهم کتابشناسی بوده امروزه کتاب‌هایی در این کتابخانه هست که می‌توان گفت فقط در ایران در این کتابخانه هست و فراهم آوردن این مجموعه کتاب خود حکایت از منحصر بودن آن دارد.

■ طریق بهره‌برداری از کتابخانه به چه صورت است؟

بهره‌گیری از این کتابخانه کاملاً سهل و راحت است، مخصوصاً برای محققین. ما شرایط معمول در کتابخانه‌ها از قبیل حق عضویت نداریم و کل خدمات رایگان است. مشخصات کلیه کتب در سایت کتابخانه (fatimaslib.org) برای همگان قابل دسترسی است و ما از طریق تلفن(۳۲۲۵۴۱۲۳-۰۵۱)، ایمیل یا از طریق پیام رسان‌ها (۰۹۱۵۳۱۷۶۲۸۱) پاسخگو هستیم.

■ آیا کتابخانه در زمینه انتشار کتاب هم اقداماتی داشته است؟

بلی به توفیق الهی کتبی را هم منتشر کردیم.

۱- فاطمه، الحوراء الانسیه بین الالطاف الالهیه وقسوه المظلومیه (من المصادرالسنیه)، تألیف استاد رحیم حسین مبارک ۲- فریاد غربت انسان در کلام صدیقه کبری، تألیف اسماعیل حاجیان

جا دارد چندین مجموعه هم برای اطلاع علاقه‌مندان معرفی شود:

مجموعه ۲۵جلدی باعنوان الموسوعه الکبری عن فاطمه الزهراء تألیف مرحوم اسماعیل انصاری زنجانی

اعلموا انی فاطمه، فاطمه الزهراء الحضاره الاسلامیه، ۱۰جلد تألیف عبدالحمید المهاجر

الکوثر فی احوال فاطمه بنت النبی الاطهر ۷جلد تألیف سیدمحمدباقرموسوی

جامع الاخبار الفاطمیه ۸جلد تألیف جعفرحسنت عتریس

فاطمه فی نهج البلاغه ۵جلد تألیف سید نبیل الحسنی الکربلائی

هذه فاطمه وهی قلبی و روحی التی بین جنبتی، ۸جلد، تألیف سید نبیل الحسنی الکربلائی.

موسوعه الامامیه فی نصوص اهل السنه بخش فاطمه علیها السلام ۵جلد تألیف آیت‌الله مرعشی نجفی به اهتمام دکتر محمود مرعشی نجفی

المعانی الزاهره فی مناقب فاطمه الزهراء والعتره الطاهره، ۳جلد، تألیف شیخ فضیل اسدی.

من فقه الزهراء، ۱۲جلد شرح خطبه‌های حضرت تألیف آیت‌الله سید صادق شیرازی.

مجموعه ۸جلدی از اهل تسنن که توسط دکتر ابراهیم المدیهش در سعودی چاپ شده است.

این موارد عربی است. اما مجموعه‌ها به زبان فارسی عبارتند از:

فرهنگ فاطمی ۹جلد تألیف سید حسین اسحاقی با همکاری جمعی ناشر مرکز نشر هاجر

درالکلام فاطمی ۵جلد تألیف سید حسین اسحاقی با همکاری جمعی ناشر مرکز نشر هاجر

دانشنامه فاطمی ۵جلد زیر نظر علی اکبر رشاد

فاطمه تجلیگاه انوار آفرینش ۸جلد مربوط به حضرت زهرا علیهاالسلام تألیف دکتر سید مجتبی برهانی

منشور بین‌المللی اسلام: شرح خطبه حضرت زهرا علیها السلام، ۱۰جلد، تألیف دکتر سید مجتبی برهانی.